

خاطرات یک دیپلمات

جلد اول

خاطرات جواد منصوری

محمد محسن مصحفی

(انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)

دفتر ادبیات انقلاب اسلامی

خاطرات یک دیپلمات جند اول

خاطرات جواد منموری

تدوین: محمدحسن مصحفی

ویراستار: فرهاد طاهری

چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه-چاپ اندیشه

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

شابک دوره: ۲-۰۲۲۵-۰۳-۶۰۰-۹۷۸

شابک ج ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳-۰۲۲۶-۹۷۸

سرشناسه: منصور، جواد، ۱۳۲۴ -

نوان و نام پدیدآور: خاطرات یک دیپلمات: خاطرات جواد

منموری، تدوین محمدحسن مصحفی؛ ویراستار فرهاد طاهری؛

ایرانی) در ادبیات انقلاب اسلامی [سازمان تبلیغات اسلامی،

تهران، هنر، ۱.

شخص: بشو، ران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۴.

مشخصات اثر: ج ۲، منصور، عکس، نمونه.

شابک دوره: ۲-۰۲۲۵-۰۳-۶۰۰-۹۷۸

ج ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳-۰۲۲۶-۹۷۸

وضعیت فهرست‌رسانی:

یادداشت: نمایه.

موضوع: منصور، جواد، ۱۳۲۴ --- برات

موضوع: زندانیان سیاسی ایران - خاطرات

موضوع: ایران --- تاریخ --- انقلاب اسلامی - ی ۱۱۷ --- خاطرات

موضوع: ایران --- تاریخ --- پهلوی، ۳۰۴ --- زندان و

زندانیان

موضوع: ایران --- تاریخ --- پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ - خاطرات

شناسه افزوده: مصحفی، محمدحسن

شناسه افزوده: طاهری، فرهاد، ویراستار

شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، در ادبیات

انقلاب اسلامی

شناسه افزوده: شرکت انتشارات سوره مهر

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ / م ۸۱۳ / DSR ۱۵۶۸

رده بندی دیویی: ۹۵۵ / ۰۸۲۴ / ۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۰۴۸۱۸

تشتی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشته پلاک ۲۳

مستدوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۱۴۴

تلفن: ۶۱۹۴۲ سامانه پیامک: ۳۰۰۰۵۳۱۹

تلفن مرکز بخش (بخش خط): ۶۶۴۶۰۹۹۳ فکس: ۶۶۴۶۹۹۵۱

www.soremehr.ir

تقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

فهرست تفصیلی

۱۱	پیش‌گفتار.....
۱۵	مقدمه.....

بخش اول: پیروزی انقلاب / ۱۹

۲۱	فصل اول / پس از سقوط رژیم.....
۲۱	۲۲ بهمن ۱۳۵۷.....
۲۲	صبح روز ۲۳ بهمن ۱۳۵۷.....
۲۴	ماجرای از مقامات رژیم پهلوی.....
۲۷	شکل دادگاه انقلاب.....
۲۹	پایان اعتصاب و آغاز سازندگی.....
۳۰	سفر به عراق و ایران.....
۳۱	تشکیل ستاد گروه‌های معارض.....
۳۳	اعلام موجودیت حزب توری اسلامی.....
۳۷	ترکیب شورای مرکز.....
۳۸	روزنامه جمهوری اسلامی.....
۳۸	حزب و دیگر جریان‌های سیاسی.....
۳۹	سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی.....
۴۱	مقدمات تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.....
۴۲	حوادث اسفند ۱۳۵۷.....
۴۴	برگزاری یا عدم برگزاری رفراندوم.....
۴۵	نگرانی آیت‌الله مطهری.....
۴۶	بازگشت امام به قم.....
۴۷	اوضاع عمومی کشور.....
۴۸	دولت موقت و امنیت شهرها.....
۴۹	مقدمات برگزاری رفراندوم (همه‌پرسی).....
۵۰	نخستین نروز انقلاب.....
۵۲	ادامه تحریکات در خوزستان و کردستان.....
۵۳	برگزاری اولین رفراندوم.....
۵۷	تداوم بحرانها در نقاط مرزی کشور.....
۵۸	عضویت در شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی.....
۵۹	مقدمات شکل‌گیری سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در فروردین ۱۳۵۸.....
۶۱	دستگیری فرزند آیت‌الله طالقانی.....
۸۵	فصل دوم / فرماندهی سپاه پاسداران.....
۸۷	سخنان حضرت امام درباره سپاه پاسداران.....
۸۷	آغاز کار رسمی سپاه پاسداران.....
۸۹	شهادت سبهد قرنی.....
۹۰	روابط با لیبی.....
۹۱	میزبانی نخست‌وزیر لیبی.....
۹۵	مذاکره با جلود.....

۹۶	دستگیری محمدرضا سعادتی
۱۰۱	اولین اعزام نیرو به خوزستان
۱۰۲	شهادت استاد مرتضی مطهری
۱۰۴	وظایف سپاه در ابتدای تشکیل
۱۰۵	اولین شورای فرماندهی سپاه
۱۰۸	مشکلات سپاه
۱۰۹	تأسیس دفتر سیاسی سپاه
۱۱۰	اوضاع امنیتی کشور
۱۱۲	نوصیه‌های آیت‌الله بهشتی
۱۱۴	روابط سپاه و کمیته‌های انقلاب
۱۱۵	حضور در جلسات شورای امنیت کشور
۱۱۶	نامه به مهندس بازرگان
۱۱۷	ملاقات امریکا با انقلاب اسلامی
۱۱۷	راهپیمایی در مخالفت با قطع‌نامه‌ی سنای امریکا
۱۱۸	تشکیل مجلس خبرگان قانون اساسی
۱۱۹	سفر آقا هاشم رفسنجانی
۱۲۰	بهران، موزتان و تحركات عراق
۱۲۱	حادثه کابو
۱۲۱	سخنرانی در باب آموزش سپاه
۱۲۴	ادامه تحركات عراق در خوزستان
۱۲۵	تأسیس سپاه در شهرستانها
۱۲۵	تداوم بهران در خوزستان
۱۲۶	نارضایتی از دولت موقت
۱۲۸	گسترش احساسات ضدبعثی
۱۲۹	کنفرانس مطبوعاتی مسئولان سپاه
۱۳۱	ایجاد رعب و وحشت در خوزستان
۱۳۲	نمونه‌ای از عدم همکاری با سپاه پاسداران
۱۳۳	تأسیس سپاه پاسداران در کردستان
۱۳۳	بازپس‌گیری ساختمانهای دولتی از گروهکها
۱۳۳	صدور اطلاعیه در مورد مرکزیت واحد سپاه
۱۳۵	مراسم روز پاسدار
۱۳۷	حمله به فرودگاه آبادان
۱۳۸	ادعاهای تحریک بر ضد فرماندهی
۱۴۰	خلع سلاح مجاهدین خلق
۱۴۱	محاکمه محمدرضا سعادتی
۱۴۲	دیدار و مذاکره با حضرت امام
۱۴۳	سفر به مراکز سپاه در شهرستانها
۱۴۴	سفر به رشت
۱۴۶	سفر به قائم شهر
۱۴۶	اختلافات سپاه و کمیته دراصفهان
۱۴۹	سفر به آذربایجان
۱۵۱	یک ملاقات استثنایی با امام

۱۵۲	آغاز کمک به مجاهدین افغانی
۱۵۳	برگزاری اولین نماز جمعه در تهران
۱۵۳	نخستین مبارزات انتخاباتی
۱۵۶	غانله کردستان
۱۶۱	شهادت حاج مهدی عراقی
۱۶۲	سفر به کردستان
۱۶۳	ملاقات فرمانده و جمعی از سپاهیان با امام
۱۶۴	ملاقات دیگری با امام
۱۶۵	جله شورای امنیت ملی در حضور امام
۱۶۷	طرح محلال مجلس خبرگان
۱۶۸	نیت فقهی در قانون اساسی
۱۶۹	هیئت ریزه مسائل کردستان
۱۷۰	تصرف سفارت آمریکا
۱۷۳	انقلابی بزرگ و آزاد لای اول
۱۷۴	استعفای دولت موقت
۱۷۷	جلسه ویژه شورای مرکب
۱۷۸	آقای شایسته و شایسته سالار
۱۷۹	امریکا در بحران سیاسی
۱۸۱	شورای انقلاب و سپاه
۱۸۱	رفراندوم قانون اساسی
۱۸۲	تأسیس بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
۱۸۴	ارتش ۲۰ میلیونی و تهدیدهای امریکا
۱۸۶	مخالفتها با همه پرسی قانون اساسی
۱۸۷	شهادت دکتر مفتاح و دستگیری اعضای گروه فدائیان
۱۸۸	انتصاب آقای قدوسی به دادستانی کل انقلاب
۱۸۹	فراخوان انتخابات ریاست جمهوری
۱۹۱	سفر کورت والدهایم به تهران
۱۹۳	ملاقات سفیر شوروی با امام
۱۹۵	بازگشت امام به تهران
۱۹۶	مواضع حزب در انتخابات ریاست جمهوری
۲۰۰	فرماندهی کل قوا
۲۰۱	تنفیذ حکم ریاست جمهوری
۲۰۱	سرکوب شورش سازمان خلق ترکمن
۲۰۱	فصل سوم / پس از فرماندهی سپاه
۲۱۷	استعفا از فرماندهی سپاه
۲۱۸	سازماندهی بخش فرهنگی سپاه پاسداران
۲۱۹	مبارزات انتخاباتی مجلس
۲۲۲	انتصاب به مسئولیت «تشکیلات» حزب
۲۲۳	زمینه های وقوع انقلاب فرهنگی
۲۲۷	معجزه در طبس
۲۳۰	اشغال سفارت ایران در لندن

۲۳۰	مشاوران امام در شورای عالی دفاع
۲۳۱	ستاد انقلاب فرهنگی
۲۳۲	ميثاق همکاری
۲۳۳	بنی صدر و دکتر حسن آیت
۲۳۴	کودتای نوژه
۲۳۸	افتتاح اولین دوره مجلس شورای اسلامی
۲۳۹	سفر به لیبی
۲۴۱	وضعیت عمومی لیبی
۲۴۲	دستورات امام برای تغییر وضعیت ادارات
۲۴۳	افشای ماهیت بنی صدر
۲۴۴	بن بست انتخاب اولین نخست وزیر
۲۴۷	نخست وزیر محمدعلی رجایی
۲۴۹	آغا، تجاوز عراق
۲۵۱	عازم خارج نظامی عراق
۲۵۲	سه اتفاق مهم در اول مهر ۱۳۵۹
۲۵۲	تأسیس حزب و بحث در شورای مرکزی حزب
۲۵۳	نقش آیت الله در جنگ
۲۵۴	بنی صدر و جنگ
۲۵۵	تشکیل شورای هماهنگی تبلیغات
۲۵۷	سفر به بندرعباس
۲۵۷	۱۴ اسفند ۱۳۵۹

بخش دوم: صحنه دیپلماسی / ۲۶۵

۲۶۷	معاونت فرهنگی و کنسولی وزارت امور خارجه
۲۶۷	مقدمه
۲۷۰	اولین روز اشتغال در وزارت امور خارجه
۲۷۱	سرفت بخشی از اسناد وزارت امور خارجه
۲۷۲	اداره حفاظت وزارت امور خارجه
۲۷۳	تبلیغات تخریبی بنی صدر
۲۷۵	یک اشتباه بزرگ مدیریتی
۲۷۶	مهم ترین اقدامات
۲۸۰	ملاقات با تعدادی از سفرای خارجی
۲۸۱	وقایع ۳۰ خرداد ۱۳۶۰
۲۸۴	فاجعه هفتم تیر ۱۳۶۰
۲۸۶	مختصری درباره زندگی و شخصیت شهید آیت الله بهشتی
۲۸۷	تشییع بیکر شهدای هفتم تیر
۲۸۹	سفر به بلغارستان
۲۹۰	مقایسه ای از رفتار اقتصادی دو نظام
۲۹۱	انتصاب میرحسین موسوی به وزارت امور خارجه
۲۹۲	ترور دکتر حسن آیت
۲۹۲	انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری

۲۹۵	فرار بنی صدر
۲۹۶	فاجعه هشت شهریور
۲۹۸	تغییر وضعیت در جبهه‌های جنگ
۲۹۸	صندوقهای رأی در عربستان
۳۰۰	ریاست جمهوری آیت‌الله خامنه‌ای
۳۰۲	کابینه مهندس میرحسین موسوی
۳۰۴	انتصاب دکتر ولایتی به سمت وزارت امور خارجه
۳۰۶	مسئولیت کمیته خارجی ستاد دهه فجر
۳۰۸	توسیه‌های امام به دیپلماتها
۳۰۹	تلاش به امن
۳۱۰	شسته شدن موسی خیابانی
۳۱۱	سازمان امام در نوروز سال ۱۳۶۱
۳۱۲	پیروزیهای بزرگ عملیات فتح‌المبین
۳۱۳	سفر به پاکستان
۳۱۵	هدف گلوهای دشمن
۳۱۷	دستگیری و اعدام قتل‌رادر
۳۱۸	ضربه سنگین به سازمان جاسوسی خلق
۳۱۸	فتح خرمشهر
۳۱۹	شرکت در کنفرانس مکزیک
۳۲۱	دستگیری ترورکنندگان این‌جانب
۳۲۲	سفر به هند
۳۲۶	انحلال حزب توده و دستگیری اعضای آن
۳۳۰	چند نکته درباره توده‌ایها
۳۳۳	پیشنهاد تأسیس دانشگاه بین‌المللی اسلامی
۳۳۴	ازادسازی خروج ارز از کشور
۳۳۶	سفر به یوگسلاوی و ترکیه
۳۴۱	سفر به فرانسه
۳۴۲	مذاکره با قائم مقام وزیر امور خارجه فرانسه
۳۴۵	سفر به ایتالیا
۳۴۶	اولین کنگره سراسری حزب جمهوری اسلامی
۳۵۳	انتخابات مجلس دوم
۳۵۳	پیشنهاد کویت برای پایان جنگ
۳۵۴	تذکر امام به وزارت امور خارجه
۳۵۵	ملاقات خداحافظی سفیر رومانی
۳۵۶	تشکیل مجلس خبرگان
۳۵۸	سمینار رؤسای نمایندگیهای ایران در خارج از کشور
۳۵۹	سفر به آلمان غربی
۳۶۴	چند دیدار در ترکیه
۳۷۰	سفر به چین
۳۷۳	سفر به بنگلادش
۳۷۶	بازدید از محله «بیهارها» در داکا
۳۷۷	خاطره‌ای از بنگلادش

۳۷۸	شرکت در اجلاس فرهنگی کشورهای غیرمتحد
۳۷۹	ملاقات با کیم ایل سونگ
۳۸۴	ملاقات با رئیس سازمان برنامه و بودجه
۳۸۵	سفر به پاکستان و بنگلادش
۳۸۷	خودکشی تقی محمدی در زندان اوین
۳۸۹	مذاکره با کاردار سفارت انگلیس
۳۹۰	سفر به نیکاراگوئه
۳۹۴	سفر به سیرالئون
۳۹۵	انتخابات مجلس دوم
۳۹۶	جلسات زندان اوین
۳۹۸	سفر به رومانی
۴۰۱	سفر به اتیوپی
۴۰۳	سفر به هند و ملاقات با خانم گاندی
۴۰۶	سفر به مالزی
۴۰۸	قانون طرح وظایف وزارت امور خارجه
۴۰۹	انتخابات شورای مرکزی حزب
۴۱۰	سفر به چین
۴۱۴	دومین آنگره حزب
۴۱۵	انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۶۴
۴۱۷	انتشار کتاب مرگ و غلال
۴۱۸	سفر به چند کشور آریکار ۷ین
۴۲۳	سفر به ونزوئلا
۴۲۴	کنفرانس اسلام در جهان معاصر
۴۲۵	سفر به سورینام
۴۲۷	بازگشت پرماجر ۱ به تهران
۴۲۹	همکاریهای فرهنگی با سوریه
۴۳۲	سفر به سودان
۴۳۴	ضمیمه‌های ما در روابط خارجی
۴۳۷	سفر به اندونزی و مالزی
۴۳۹	وضعیت سیاسی داخلی و پایان کار حزب جمهوری
۴۴۱	جنبش «مک فارلین»
۴۵۰	جنگ شهرها و موشک بارانها
۴۵۰	فاجعه مک
۴۵۷	صدور قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت
۴۵۷	ماجرای عجیب در فرودگاه مهرآباد
۴۵۸	سفر به یوگسلاوی، سوئد و نروژ
۴۶۲	پیشنهاد نمایندگی مجلس
۴۶۴	تهران، هدف موشکها
۴۹۵	فهرست اعلام
۵۳۹	استاد و تصاویر

پیش‌گفتار

«جواد منصوری» فرد ناشناخته‌ای نیست. دست کم آنها که در سالهای قبل از انقلاب، دستی بر آتش فعالیتهای انقلابی - سیاسی داشتند، او را می‌شناسند. عضویت در حزب ملل اسلامی و حزب الله و تحمل زندان در رژیم گذشته، نشان‌ای از سابقه سیاسی پر دامنه اوست. خاطرات او از سالهای پر فرا و نشیب منتهی به پیروزی انقلاب، پیش‌تر توسط آقای محسن کاظمی، نام «سالهای بی‌قرار» تدوین و انتشار یافته است. اما آنچه که او را به یادگار داد، وزی انقلاب در صحنه سیاسی دیده و تجربه کرده، بی‌شک اضمحنتی نیست از فعالیتهای و تجربیات و آموخته‌های سالهای پیش از انقلاب. جواد منصوری در روزگاری پر از تنش و بحران، به عنوان نخستین فرمانده سپاه پاسداران برگزیده شد، هم‌زمان در ماههای آغازین جنگ ایران و عراق، در کابینه «شهید رجایی»، رخت نظامی از تن به در کرده و در قامت یک «دیپلمات انقلابی» وارد وزارت امور خارجه شد و تا سال ۱۳۶۸ در پست معاونت خدمت کرد. پس از آن نیز در دوران ریاست جمهوری آقای «هاشمی رفسنجانی» به عنوان سفیر ایران به پاکستان

رفت. روایت بی واسطه او از وقایع سالهای دشوار استقرار نظام و نیز دوران دفاع مقدس، بی شک شنیدنیهای بسیاری برای پژوهشگران و علاقه‌مندان حوزه سیاست و تاریخ معاصر در بر دارد.

در تهیه متن پیش رو، که حاصل مصاحبه‌هایی بر مبنای دست‌نوشته‌ها - و بعضاً یادداشتهای روزانه - جناب منصوری است، تلاش فراوان بر امانتداری در انتقال گفته‌های راوی صورت گرفته است. شاید در مواردی ایشان روایتی منحصر به فرد از رخدادی به دست داده باشند، اما «خاطره‌نگاری» و «تاریخ شفاهی» ثبت و انعکاس آن را و لایحه نمود می‌دانند. این کتاب محصول حدود ۷۰ ساعت گفت‌وگو با آقای منصوری است که در سالهای ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴، توسط آقای «محسن کاشفی» انجام شده است. متن مکتوب شده مصاحبه‌ها، پس از تدوین، چند بار مورد لایحه و اصلاح آقای منصوری و تنظیمی دوباره قرار گرفته است. در این فرایند باید از شکیبایی همراه با علاقه و خستگی‌ناپذیری جناب منصوری هم به نیکی ذکری به میان آورد.

در کار تدوین این کتاب که از اواخر سال ۱۳۸۸ تا سال ۱۳۹۰، به درازا کشید، سعی شد تا حد ممکن ادبای راوی دستخوش تغییر نشود، تا سلیقه و قریحه راوی در انتخاب کلمات و شیوه گویش او به شکلی کامل‌تر انعکاس یابد. دقت در ادبیات، عذیف و دقایق سخن گفتن راوی، شاید شخصیت او را، پیش چشم مخاطب ریزبین، روشن‌تر به نمایش بگذارد.

برخی از پی‌نوشت‌های کتاب برای رفع ابهام و کمک به روشن شدن فضای بحث و بخشی نیز بنا به نظر راوی، (هر دو توسط تدوین‌گر) تهیه شده‌اند. باقیمانده پی‌نوشت‌ها نیز بیانگر نظریات توضیح تکمیلی راوی است. برای تهیه پی‌نوشت‌ها نیز به آرشیو دفتر ادبیات انقلاب، کتابخانه

تخصصی انقلاب اسلامی و بعضی سایتهای اینترنتی مراجعه و نوعاً خلاصه‌ای از برآیند مطالب آنها، متن پی‌نوشت را تشکیل داده است. در پایان این جمله، تشکر و سپاس از جناب آقای بهبودی مسئول محترم دفتر ادبیات انقلاب اسلامی و جناب حجت‌الاسلام فخرزاده، مسئول واحد تاریخ شفاهی این دفتر، تنها تلاشی است برای ادای دین و تبراز امتنان از این دو بزرگوار که کتاب پیش رو، بیش از همه معصوم حسن اعتماد و تحمل آنان است.

محمد محسن مصحفی

اردیبهشت ۱۳۹۱

مقدمه

اهمیت تاریخ - توحید نخبگان جوامع به سیر تحولات اجتماعی - سیاسی جوامع و چگونگی اوضاع و احوال سرزمینهای مختلف در مقاطع زمانی گوناگون، به انداز ای است که همیشه نوشتن و انتشار این گونه مطالب جذابیت دارد و چنین کتبهای خوانندگان زیادی دارند. سیاحت نامه ها، خاطرات، یادداشتها و یادداشتها از سرزمینها و وقایع گوناگون، در واقع بخشی از تاریخ مستند و ارائه دهنده تصویری هر چند کوتاه می باشند. از این رو مبارزین، سیاستمداران، تاریخ نویسان و هنرمندان از صدها سال قبل اقدام به نوشتن خاطرات، روایات و تجربیات خود کرده اند. این گونه آثار مکتوب بیش از کتابها و تحلیلهای تفسیرهای تاریخی - اجتماعی مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. زیرا ابعاد مختلف تحولات را مستقیم یا غیر مستقیم، بدون صراحت تبیین و تفسیر کرده اند.

گزارشهای مکتوب و خاطرات مسئولان و مقامات در ایران چندان زیاد نبوده است. لذا بسیاری از وقایع و یا ابعاد آنها بازگو نشده است. در حالی که در غرب توجه ویژه ای به خاطرات و گزارشهای مکتوب

رؤسای جمهور و سفرای خود در دیگر کشورها داشته‌اند. از این رو چاپ این گونه کتابها در یک یا چند میلیون نسخه به صورت عادی و تکراری در آمده و جامعه هم استقبال خوبی داشته است.

خاطره‌نویسی و جمع‌بندی تجربیات و یافته‌های سیاسی، اجتماعی به دلایلی در ایران معاصر بسیار کم بوده است. اگرچه در سالهای اخیر به سمت بعضی مؤسسات پژوهشی - تاریخی اقدامات و سرمایه‌گذاری خوبی در این زمینه صورت گرفته، ولی هنوز تا رسیدن به سطح مطلوب مورد نیاز فاصله می‌باشد.

تصور منفی از کتابهای خاطرات و یادداشتهای روزانه، یا به علت ترس از بیان منظم شدن به «تعریف از خود»!، یا به دلیل بی‌توجهی مردم به گفت و شنود و نوشته‌های راویان مستقیم می‌باشد.

نویسنده نباید جامعه را از اطلاعات و تحلیلهای دست اول و مستقیم به علت تصورات و القای عده‌ای محروم کند. او می‌تواند تمامی تلاش خود را صرف عمل صحیح، دقیق و جامع وقایع بنماید و سندی معتبر برای شناخت تحول پدیده‌های تاریخی، سیاسی و اجتماعی ارائه کند.

نویسنده این اثر از سال ۱۳۷۱ با این انگیزه، تدریج خاطرات و تجربیات خود را در چند جلد نگاشته و امید است که مجموعه آنها چاپ و منتشر شود.

کتاب حاضر به همت برادر ارجمند جناب آقای «محمد حسن مؤمنی» ریاست محترم حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی و تلاشهای جدی آقای «محمد محسن مصحفی» تدوین و پس از طی مراحل به چاپ و انتشار رسیده است.

در اینجا لازم می‌دانم که از برادر ارجمند جناب حجت الاسلام

آقای «سعید فخرزاده» تشکر و تقدیر ویژه داشته باشم. همچنین از همکاران آنان که در آماده‌سازی و مراحل مختلف زحمات زیادی داشته‌اند خالصانه تشکر نمایم و برای همه آنان آرزوی سلامتی و توفیق روزافزون از خداوند متعال دارم.

آنچه نقص و اشکال در این اثر وجود دارد مربوط به اینجانب است که امیدوارم با تذکر خوانندگان عزیز در فرصتهای بعدی نسبت به تصحیح و تکمیل آنها اقدام شود.

والسلام علی من اتبع الهدی
جواد منصوری